

Kõrgem Kunstikool Pallas

Tekstiiliosakond

Muster kui autori identiteedi visualiseerija moekollektsioonis

Lõputöö

Lõputöö autor: Grete Ottis

Juhendaja: Liisi Tamm MA

Tartu 2026

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. MUSTRILOOMEGA TEGELEVAD EESTI DISAINERID.....	4
2. MINUS(ENESES)- MOEKOLLEKTSIOONI TÖÖPROTSESS.....	12
2.1 Varasem kogemus mustrite loomisega.....	12
2.2 Kollektsooni loomise protsess.....	13
2.3 Materjali valik.....	20
2.4 Lõikelahendused.....	21
3. MINUS(ENESES) MOEKOLLEKTSIOON.....	23
3.1 Komplekt „Linn“	23
3.2 Komplekt „Loodus“	24
3.3 Komplekt „Kodu“	25
3.3 Komplekt „Mina võõraste seas“	27
3.4 Komplekt „Mina sõprade seas“	28
KOKKUVÕTE.....	29
SUMMARY.....	30
KASUTATUD KIRJANDUS.....	32
LISAD.....	34
Lisa 1 - intervjuu Annika Kiidroniga.....	34
Lisa 2 - intervjuu Karl-Artur Korsariga.....	35
Lisa 3 - intervjuu Mai Loogiga.....	36
Lisa 4 - intervjuu Heleri Alexandra Sits-Tammega.....	38
Lisa 5 - intervjuu Triinu Traumanniga.....	40

SISSEJUHATUS

Mustrid¹ on olnud inimeste elus olulisel kohal läbi aegade. Need on kandnud edasi lugusi, kultuuri, kuuluvustunnet ning võimaldanud väljendada midagi isiklikku. Mustrid ümbritsevad meid igapäevaselt rohkem, kui märgata oskame – looduses käis, riideid ostes või hoopis käsitööd tehes. Samuti kujunevad omamoodi mustrid välja ka inimeste harjumustes, tunnetes, käitumises ja kogemustes.

Huvi antud teema vastu tekkis soovist paremini mõista, kuidas isiklikud kogemused, emotsioonid ja meid ümbritsev keskkond mõjutab mustrite loomist ja eneseväljendust. Pallases õppides olen järjest enam mõistnud, et töö kujundusprogrammide ja digitaalsete vahenditega on valdkond, mis mind päriselt kõnetab. Digitaalne väljendus on olnud minu jaoks alati põnev ning tunnen ennast selles mugavalt ning soovin pidevalt uusi teadmisi omandada. Mida rohkem olen õppinud ja erinevaid võimalusi katsetanud, seda tugevamaks on muutunud ka huvi just mustriloomingu vastu.

Lõputöös käsitlen mõistet identiteet, kui mitmetahulist tervikut, mida kujundavad inimese kogemused, emotsioonid, iseloomujooned, mälestused ning seotus oluliste paikadega. Minu jaoks ei ole identiteet midagi püsivat või muutumatut, vaid see kujuneb ja areneb koos elu jooksul toimuvate muutustega. Lõputöös käsitlen identiteeti läbi isikliku kogemuse, uurides, kuidas erinevad keskkonnad, olukorrad ja suhted mõjutavad minu tundeid, käitumist ja eneseväljendust.

Töö teoreetilises osas annan ülevaate Eesti disaineritest, kelle loomingus mängivad mustrid olulist rolli. Intervjuude kaudu avan nende loomeprotsesse ja vaatenurki mustrite tähendusest ning seostest identiteedi, emotsioonide ja isiklike kogemustega. Lõputöö praktilises osas käsitlen enda moekollektsiooni „MINUS(ENESES)” loomise protsessi, alustades varasematest kokkupuudetest mustrite loomisega ning liikudes edasi kollektsiooni mustrite loomise, materjali valikute ja lõikelahendusteni.

Kõik lõputöös kasutatud fotod on autori fotod, kui ole mainitud teisiti.

¹ **Muster**- kangal vm pinnal korduv joonte või kujundite kombinatsioon või selline kujutis (nt joonisena, kaunistusena) (Sõnaveeb, 2026).

1. MUSTRILOOMEGA TEGELEVAD EESTI DISAINERID

Selles peatükis annan ülevaate Eesti disaineritest, kes kasutavad oma loomingus mustreid, ühtlasi on mustrite loomine seotud ka minu lõputöö teemaga. Teoreetilise osa koostamiseks kogusin andmeid kirjalike intervjuude kaudu. Selleks lõin küsimused, mis keskendusid mustriloomise protsessile ning identiteedi mõjule nende loomingus. Küsimused saatsin kaheksale disainerile ning vastused sain viielt disainerilt. Intervjueeritavate valikul lähtusin nende seosest mustriloomega ning soovist kaasata erineva tausta ja lähenemisega loovisikuid.

Peatükk põhineb intervjuudel Annika Kiidroni, Karl-Artur Korsari ja Mai Loogi, Heleri Alexandra Sits-Tamme ja Triinu Traumanniga, kelle kogemusi ja seisukohti avan seoses mustrite loomisega. Eesmärgiks on analüüsida, kui suurt rolli mängib isiklik identiteet nende loomingus.

Annika Kiidron

Esimeseks intervjueeritavaks antud peatükis on Annika Kiidron. (Intervjuu, Lisa 1) Eesti Tekstiilikunstnike Liige Annika Kiidron on sotsiaalkriitiline moekunstnik, kes on lõpetanud Kõrgema Kunstikooli Pallas tekstiiliosakonna 2017. aastal ning omandanud magistrikraadi Eesti Kunstiakadeemias moedisaini erialal, täiendades end õpingute jooksul Norras, Soomes, Hongkongis, Hollandis ja Iisraelis. (Kõrgem Kunstikool Pallas, 2022)

Kiidroni sõnul on mustrid viis muuta ese personaalsemaks ning lisada sellele emotsionaalne ning sümbolne tähendus. Tema huvi mustrite vastu on tulnud juba lapsepõlvest, kus olulist rolli mängis tema vana-vanaema, kes kasutas tikandeid armastuse, hoolimise ja kaitsesümboli märgiks. Sellised kogemused on suunanud Kiidroni ka erialavalikul ning soovil luua mustreid isiklikel teemadel.

Kiidroni jaoks on oluline, et ta ei looks kunagi lihtsalt loomise pärast, vaid ainult siis, kui teose vajalikkus on tema jaoks põhjendatud. Tema mustrid käsitlevad isiklikke kogemusi või keerulisi teemasid. Näiteks kleit, mis kujutab graafilist visuaali rinnavähist, austusavaldusena tema vana-vanaemale. Kiidroni loomingus leidub veel mustreid, mis on

tugevalt seotud isikliku identiteedi ja lähisuhete teemaga. Näiteks on Annika Kiidron loonud kleidi, millel on kujutatud tema pereliikmete käed (vt fotot 1–2). See kannab edasi tugevat emotsionaalset tähendust ning loob talle, kui kandjale turvatunde. Disainer on märkinud, et kannab seda kleiti sageli olukordades, mis on tema jaoks emotsionaalselt keerulised, mis kinnitab, et muster on väga tugev psühholoogiline ja sümboolne vahend. Selline lähenemine on oluline ka minu lõputöö kontekstis, kus muster on identiteedi ning isikliku loo edasikandja.

Fotod 1–2. Kleit pereliikmete kätega.. Autorid: Annika Kiidron, Instagram, 2017 ja Kõrgem Kunstikool

Pallas, 2017.

Karl-Artur Korsar

Karl-Artur Korsar on Eesti tekstiili- ja moedisainer, kes on tuntud oma julge värvikasutuse ja silmapaistvate digitrükitud mustrite poolest. Korsar õppis tekstiilidisaini Eesti Kunstiakadeemias ning täiendas end vabakutselise disainerina Londonis, Melbourne'is ja Sydneys. Lisaks disainitööle õpetab Karl-Artur Korsar tekstiilidisaini Eesti Kunstiakadeemias ning viib läbi mustridisaini töötubasid, jagades oma kogemusi ja kirge noorte disaineritega. (Portail 2026)

Intervjuus Karl-Artur Korsariga tuli esile, et mustridisain on tema jaoks eelkõige visuaalne rütmi loome, milles kohtuvad matemaatika, kunst ja lugude jutustamine. Ta kirjeldas, et seotus mustrite ja tekstiilidega on olnud alati osa tema elust juba perekondliku tausta tõttu, kuna kogu tema pere on tegelenud tekstiilidega. Seetõttu kujunes mustrite loomine tema jaoks loomuliku jätkuna ka isiklikus elus (Intervjuu, Lisa 2).

Korsar tõi välja, et mustrid peegeldavad alati mingil määral autorit ennast, sest looming sünnib isiklikest kogemustest ja vaatenurkadest. Samas sõltub mustri iseloom selle eesmärgist, kui tegemist on klienditööga, peab muster ühendama nii autori kui ka kliendi visiooni. Isiklike projektide puhul lähtub Karl-Artur Korsar täielikult tema enda mõtetest ja kogemustest. See näitab, kuidas mustrid võivad toimida nii eneseväljenduse kui ka koostöövahendina.

Mustri loomise protsessi kirjeldades rõhutas Korsar tänapäevaste digitaalsete vahendite võimalusterohkusele. Tema sõnul võib inspiratsioon pärineda praktiliselt kõigest, näiteks on ta loonud mustreid kuivanud värviplekkidest või saanud inspiratsiooni punkbaari mosaiikseinast. Samuti julgustab ta oma õpilasi mõtlema tavapärastest raamidest väljapoole ning leidma inspiratsiooni igapäevastest objektidest ja keskkondadest. Korsari jaoks on oluline esmalt idee leidmine ning seejärel selle visuaalselt mustriks loomine. Korsar lähtub värvide, rütmide ja elementide valikul mustri lõppkasutust, arvestades toodet, mustripinda ning kasutust- või müügihooaega.

Intervjuu lõpus tõi Korsar välja, et ta ei kiindu liigselt oma varasematesse mustritesse, vaid näeb iga uut hooaega võimalusena arenguks ja uute lemmikute tekkimiseks (vt foto 3). Ta

mainis, et on olnud huvitav jälgida enda arengut nii tehniliste oskuste kui ka kunstilise väljenduse osas. See peegeldab pidevat loomingulist muutumist ja enesetäiendamist, mis on mustridisainis oluline osa.

Foto 3. Karl-Artur Korsari uusimad mustrid triiksärgil ja pükstel, (karlkorsar.ee, 2026).

Mai Loog

Mai Loog on Eesti moebrändi Donna Nordica moemaja asutaja ja disainer, tema looming on tihedalt seotud nii isikliku identiteedi, Eesti kultuuri kui ka loodusega. Brändi algusaegadel kujunes koos tütre Mai Vatsariga arusaam, et oluline on pakkuda kohalikele Eesti päritolu mustreid, mis kõnetaksid kohalikke naisi ning looksid emotsionaalset äratundmist. Loogi sõnul peitub omamaistes motiivides eriline võime tekitada positiivseid tundeid ja samastumist, mida välismaised mustrid ei ole samaväärselt pakkunud. Sarnast seost keskkonna ja mustritega käsitlen ka enda töös, luues asukohapõhiseid mustreid, mis tekitavad kandjale valitud emotsioone ja tundeid.

Tema tee mustrite loomiseni algas esmalt üksikute illustratiivsete motiivide kaudu, näiteks joonistas ta kasse ja kombineeris neid Eesti tikandimustritest inspireeritud elementidega. Hiljem täiendas ta oma oskusi Karl-Artur Korsari mustrite loomise kursusel, mis võimaldas tal liikuda edasi terviklike kangamustrite loomiseni ning katsetada keerukamaid kompositsioone, kuhu kaasas ka teiste kunstnike loodud akvarell detaile.

Mai Loogi loomingus on olulisel kohal isiklikud kogemused ja mälestused. Ühed tema esimesed mustrid on saanud inspiratsiooni Loogi kadunud ema heegeldatud linikutest, mille ta digitaliseeris ning kujundas edasi mustriks. Isiklikud sümbolid avalduvad ka maikellukeste motiivis, mis on seotud tema sünnikuu ja eesnimega ning on kujunenud üheks loomingus läbivaks elemendiks. Inspiratsiooni ammutab ta sageli ka enda tehtud fotodest ning loodusest, näiteks on Tallinna Moenädalal esitletud seenemustrid, mille loomine sai alguse humoorikast tähelepanekust, et eesti naise üks suurimaid saladusi on tema seenekoht, mida sageli hoitakse teiste eest saladuses (vt foto 4). Mai Loogi loomingust joonistub välja arusaam, et muster on vahend lugude, mälestuste ja meid kõiki puudutavate teemade edasiandmiseks. (Intervjuu, Lisa 3) Sama arusaama jagan ka mina oma lõputöös ja loomingus.

Fotod 4– 6. Mai Loogi loodud mustrid. Erakogu, 2026.

Heleri Alexandra Sits-Tamme

Heleri Alexandra Sits-Tamme on Huppa brändi- ja arendusjuht ning omab varasemat tausta tekstiilidisainis. Mustrite loomine on Sits-Tamme jaoks kujunenud loomuliku arengu tulemusena, mitte teadliku eesmärgina. Mustrite loomine on tema viis väljendada emotsioone, kogemusi, lugusi ning ühtlasi ka vahend maailma ja iseenda mõtestamiseks. Ta mainib ka, et looming peegeldab alati mingil määral looja identiteeti, kuid samal ajal

muutub ja areneb ajas koos inimesega. Varasemalt loodud mustrid võivad aja jooksul omandada uusi tähendusi ning hakata loojast sõltumatult „oma elu elama“.

Sits-Tamme sõnul võib inspiratsioon alguse saada emotsioonist, visuaalsest kujundist, meeleolust või lähteülesandest, sõltuvalt sellest, kas tegemist on isikliku või kommertsliku projektiga. Tema loomingus mängib olulist rolli intuitsioon, mida toetab aastatepikkune kogemus mustrite loomisel. Värvide, rütmide ja vormide valikul peab ta oluliseks nii sihtgrupi vajadusi kui ka mustri emotsionaalset mõju inimese enesetundele ja meeleolule. Samuti väärtustab ta orgaanilisi, voolavaid rütme, vältides liigset mehhaanilisust.

Kõige isiklikumaks peab intervjuueeritav oma magistritöö kollektsiooni „Personal Identity“, eriti selle osaks olevat vaipa „Charles“, mis käsitleb identiteedi sügavamaid ja varjatumaid kihte (vt foto 7). Ta leiab, et see töö peegeldab kõige paremini tema loomingulist käekirja ning iseloomuomadusi, tuues esile võrdluste koosseksisteerimise– tugevuse ja hapruse, korra ja kaose, julguse ning tundlikkuse. Tema loomingut iseloomustavad kihilisus, kontrastsus ja värviküllus, mis väljendavad tema arusaama, et nii inimesed kui ka elu ise on mitmetahuline ja pidevas muutumises. (Intervjuu, Lisa 4)

Fotod 7–9. Vaip „Charles“ ning Heleri Alexandra Sits-Tamme loodud mustrid. Erakogu, 2026.

Triinu Traumann

Viimaseks intervjueeritavaks oli Triinu Traumann, kes on Muhust pärit disainer ja käsitöötraditsioonide hoidja, kelle looming on tihedalt seotud Muhu pärandkultuuri ja käsitööga. Huvi käsitöö ja mustrite loomise vastu on olnud tema elu loomulik osa juba varasest east alates ning kujundanud tema tänast loomingulist käekirja (triinutraumann brand, 2025). Traumanni sõnul peegeldavad tema loodud mustrid selgelt Muhu saare identiteeti ning kannavad edasi piirkonnale omaseid motiive.

Mustrite loomise protsess on Traumanni sõnul enamasti vajaduspõhine ning seotud konkreetsete toodete või praktiliste eesmärkidega, kuid olulist rolli mängivad ka emotsioonid ja inspiratsioon ümbritsevast keskkonnast. Inspiratsiooni võib pakkuda näiteks kangatükk, mõni vana käsitöötehnika, ajalukku ununenud ese kui ka traditsiooniline mustri element. Tema loominguline lähenemine põhineb suuresti soovist siduda vana ja uus, tuues traditsioonilised motiivid tänapäevasesse võtmesse ning luues pärandist lähtudes midagi värsket ja kaasaegset (vt foto 10–11).

Värvide, rütmide ja elementide valikul toetub Traumann suuresti intuitsioonile, otsides uusi ja kõnetavaid värvikooslusi või kasutades traditsioonilisi Muhu käsitööle omaseid toone uues võtmes. Tema loomingut iseloomustavad suured, julged ja värviküllased mustrid, mis on muutunud tema tööde äratuntavaks osaks. (Intervjuu, Lisa 5)

Fotod 10–11. Traumanni loodud mustrid. triinutraumann brand, 2025.

Järeldused

Intervjueeritud disainerite loomingut ja vaatenurki analüüsidest jäi kõige enam silma see, kui suurel määral on mustrite loomine seotud isiklike kogemuste, emotsioonide, mälestuste ja ümbritseva keskkonnaga. Kuigi iga disaineri lähenemine on erinev, kordusid nende vastustes sarnased teemad, identiteet, päritolu, isiklikud kogemused ning vajadus enda jaoks olulist visuaalsesse vormi tõlkida. Triinu Traumanni loomingus tuli tugevalt esile Muhi pärandkultuuri mõju, Mai Loogi töödes isiklikud mälestused, Heleri Alexandra Sits-Tamme puhul intuitsioon ja identiteedi mitmekihilisus ning Karl-Artur Korsari loomingus mängulisus, eksperimenteerimine ja julgus leida inspiratsiooni väga erinevatest kohtadest. Kuigi nende väljendusviisid on erinevad, ühendab neid arusaam, et muster annab võimaluse jutustada lugusi ja anda edasi midagi endast.

Sarnaseid seoseid märkan ka enda loomingus, kus mustrid peegelduvad samuti identiteeti, tundeid ja kogemusi. Mustrid on andnud mulle võimaluse teha nähtavaks midagi, mida sõnadega ei pruugi alati edasi anda. Erinevate disainerite loominguga tutvumine aitas mul paremini mõista ka enda loomingulist lähenemist ning märgata, kui erineval viisil võivad isiklik identiteet ja kogemused mustriloomes väljenduda. Nende intervjuude põhjal sain väga palju olulist infot, kuidas ka enda tööd käsitleda ning millises suunas edasi oma ideid arendada.

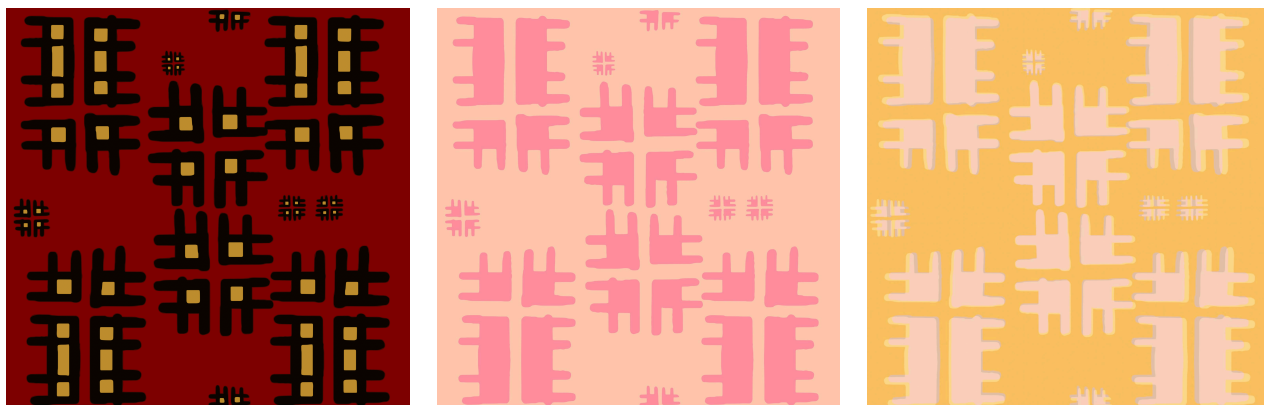
2. MINUS(ENESES)- MOEKOLLEKTSIOONI TÖÖPROTSESS

Selles peatükis avan üksikasjalikult moekollektsiooni „MINUS(ENESES)“ tööprotsessi kulgu ning annan ülevaate varasematest kokkupuudetest mustriloomega. Lisaks selgitan detailselt lahti kogu protsessi, isiklikest lugudest kuni valmis mustriini, samuti annan ülevaate materjali valikust ning lõikelahendustest.

2.1 Varasem kogemus mustrite loomisega

Olen varasemalt loonud mitmesuguseid mustreid nii õppetöö raames kui ka iseseisval. Süvitsi läksin mustritesse alates 2025. aasta sügisest, kui saime võimaluse projektipraktika aine raames teha koostööd Kiu Kangastuudioga. Eesmärgiks oli luua kaasaegseid rahvuslikke mustreid, mis sobiksid digitrükiks ning sihtgrupiks olid noored.

Antud mustri idee sai alguse Heimtali Muuseumist, kus anti ülesandeks pildistada üles raamatutest või esemetest erinevaid Eesti rahvuslikke mustreid (vt foto 12–14). Selle käigus leidsin raamatust „Kudumid Eesti rahvakunst“ pearäti pikiserva, kust võtsin kasutusele ühe elemendi. Üles pildistatud element sai digitaalselt üle joonistatud ja modifitseeritud vastavalt minu nägemusele. Tulemuseks valmis kaasaegne muster, selle erksate värvide ning lihtsate motiividega.

Fotod 12– 14. Rahvuslikul elemendil põhinev muster Kiu Kangastuudiole.

Õppetöö väliselt loodud mustrid on väga eriilmelised, millest osa on loodud käsitsi kavandades ning mõned neist digitaalselt joonistatult (vt foto 15–17). Mustreid meeldib mulle teha ilma ette valitud teemata. Paljud mustrid on müügil USA veebiplatvormil Spoonflower. Spoonflower on veebipõhine platvorm, mis võimaldab disaineritel üles laadida oma mustreid ning müüa neid erinevatel toodetel, näiteks kangal, tapeedil ja kodutekstiilidel. (Spoonflower, kuupäev puudub).

Fotod 15– 17. Botaaniliste motiividega mustrid.

2.2 Kolleksiooni loomise protsess

Lõpuööd alustades otsustasin luua osad mustrid asukohapõhised, mistõttu panin kirja märksõnadena kõik valitud paigaga seotud emotsioonid ja kogemused. Mustri loomiseks hakkasin kavandama käsitsi elemente, mis tõlgendaksid minu kogemusi võimalikult täpselt.

Muster „Linn“

Esimese mustri puhul valisin asukohaks „Linn“. Kasvasin üles Keila linnas, lisaks olen elanud ka õpingute ajal Tallinnas ning Tartus. Mustrit tehes kirjutasin üles märksõnad: silmside vältimine, kindel siht, palju inimesi, kiire tempo, liikumine, müra, häiritud keskendumine, enese esitlemine parimast küljest ning tunne, et mind jälgitakse. Nende märksõnade üles kirjutamine ja analüüs aitas mul mõista, et kirja pandud tunded on süvenenud pärast Tartu kolimist. Varasemale eluperioodile Keilas ja Tallinnas tagasi

mõeldes ei näinud ma endas sarnast probleemi. Võin öelda, et need tunded on mind saatnud alates 2025. aasta detsembrist, kui kogesin suure pinge tagajärjel paanikahooge ja ärevushäireid. Kuigi olen tänaseks nende probleemidega toime tulnud, on kirjeldatud tunded jäänud minuga püsima just ebatavalistes olukordades ja sealjuures ka linnas viibides. Nendest märksõnadest ja emotsioonidest lähtudes lõin elemendid, kasutades pastelle ja akrüülvärvi (vt foto 18).

Foto 18. Käsitsi joonistatud elemendid.

Joonistatud elemendid puhastasin arvutis ning mustrit tehes kasutasin palju erinevaid efekte. Need aitasid mul saavutada soovitud visuaali, mille hiljem korduvaks mustriks muutsin. Digiaalselt valmisid erinevad silmapaarid, väljendades kindlalt sihti ja tunnet, et kõik jälgivad (vt foto 19).

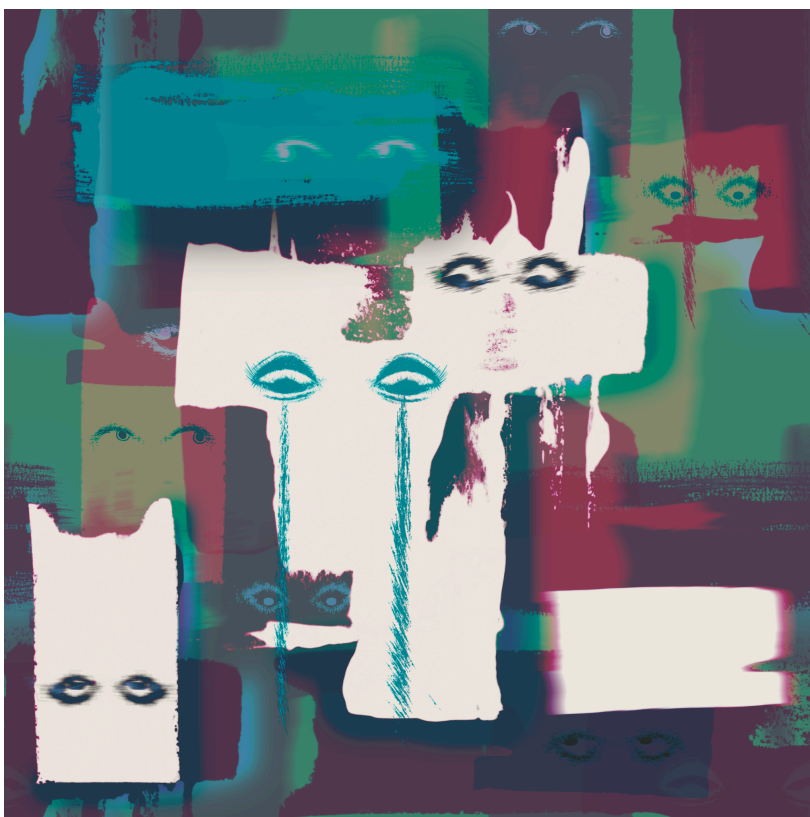

Foto 19. „Linn“ mustri rapoor² 60cm x 60cm.

Muster „Loodus“

Teisele mustrile valisin vastanduva teema „Loodus“. Looduses viibimine on mänginud suurt rolli minu elus, see on koht kuhu tahan minna, kui tunnen, et mul on vaja rahu ja aega mõtlemiseks. Looduses käimine ja olemine on olnud ja on siiani minu pere peamisi vabaaja veetmise viise. Lisaks käisin ma mitu aastat trennides, kus korraldati erinevaid metsalaagreid ning kõik trennid toimusid looduse keskel. Samuti olen pikalt tegelenud discgolfiga³ ning tunnen rõõmu, et seda on võimalik harrastada erinevates metsades. Looduses tunnen end kõige rohkem iseendana.

Kõikide mustrite loomiseks kasutasin algselt käsitsi joonistatud elemente, et hoida kollektsioonis ühtset joont. Panin kirja märksõnad: rahu, puhkus, värskus, pehmus,

² **Rapoor**- korduv mustriosa, mustri kordus (Sõnaveeb, 2026)

³ **Discgolf** ehk Kettagolf on osavusmäng, mille eesmärk on lendav ketas võimalikult väheste visetega spetsiaalsesse korvi toimetada. (Eesti Discgolfi Liit, 2023)

vabadus, vaikus, rohelus, kasv. Nende sõnade põhjal valmis muster, millel on voolavad vormid ning loodusest inspireeritud värvitoonid (vt foto 20).

Foto 20. „Loodus“ mustri rapoor 60cm x 60cm.

Muster „Kodu“

Kolmanda mustri teemaks valisin „Kodu“, kuna see kannab minu jaoks sügavat tähendust. Olen kasvanud 14 aastat üksiklapsena, mistõttu kujunes minu kodune keskkond kohaks, kus ei pidanud jagama oma ruumi ega arvestama teistega. 14-aastaselt sain suureks õeks, kahjuks koos elamine oma noorema õega jäi ajaliselt lühikeseks, kuna 19-aastaselt kolisin kodust välja, et minna ülikooli õppima.

Täiskasvanuna olen loonud ühise elu oma abikaasaga, kes on üles kasvanud mitmelapselises peres. See erinev taust meie vahel on mõjutanud ka minu arusaama kodust ning õpetanud mind rohkem arvestama teistega, olema vastutulelikum ning jagama ruumi, kus olulisel kohal on vastastikune hoolivus ja mõistmine.

Kodu on koht, kus tunnen ennast hoituna ja turvaliselt, kus on võimalik luua endale meelepärane keskkond. Mustri loomisel lähtusin märksõnadest nagu areng, pehmus, hoolivus, armastus, jagamisrõõm, mugavus, ilu ja vabadus. Nende kaudu lõin mustri (vt foto 21), mis on soojades toonides, andes edasi ka minus toimunud muutusi.

Foto 21. „Kodu“ mustri rapoor 40cm x 40cm.

Muster „Mina võõraste seas“

Neljanda mustri teemaks valisin „Mina võõraste seas“, keskendudes oma käitumismustritele suheldes võõraste inimestega. Olen kogu elu olnud pigem tagasihoidlik ning esmasel kokkupuutel jätan endast sageli ükskõikse ja külma mulje. Samas tunnen endas ka teistsugust poolt, lähedasemates ja turvalisemates suhetes olen avatud, sõbralik ja väga jutukas. Selline eneseväljendus on mind saatnud läbi elu, kuid viimasel ajal olen teadlikumalt püüdnud seda mustrit murda ning arendada endas julgemat suhtlejat võõrastega.

Eriti selgelt avaldub selline käitumine esinemis olukordades, mis on minu jaoks endiselt väga keerulised. Enne esitlusi kogen sisemist võitlust, et jätta teistele mulje enesekindlusest ja toimetulekust. Sellest tulenevalt kujunebki minu väliseks käitumismustriks teatav hoiak, mis varjab tegelikku kartust. Samuti olen isiklike kogemuste jagamisel äärmiselt valiv ning avan end vaid neile, kelles näen potentsiaali saada rohkemaks kui lihtsalt tuttavad, kes on minu silmis selle usalduse justkui välja teeninud.

Sellise käitumismustri kujunemine ei ole minu ega pereliikmete jaoks kunagi selgeks saanud, sest pere ja sõbrad minu ümber on kõik väga jutukad ja avatud suhtlejad. Mustri loomisel lähtusin märksõnadest nagu raskustunne, ebaselgus, peidetud tunded, tahe olla julgem, kindel suhtlusmaneer, takistus ja kartus. Nende sõnade kaudu püüdsin mustris (vt foto 22) edasi anda sisemist pinget ja vastuolu minu tegeliku olemuse ning välise käitumise vahel.

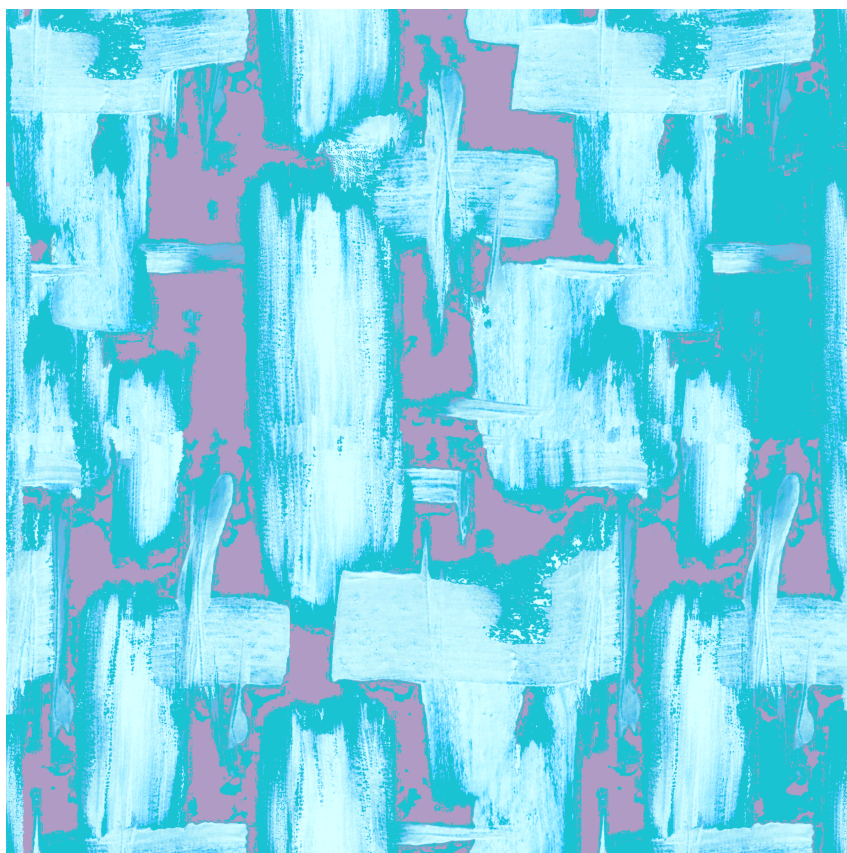

Foto 22. „Mina võõraste seas“ mustri rapoor 60cm x 60cm.

Muster „Mina sõprade seas“

Viimaseks teemaks valisin „Mina sõprade seas“. Minu jaoks on sõprusel väga oluline tähendus ning see on olnud ja on siiani oluline osa minu elust. Olen sõprade seas väga jutukas, hooliv ja avatud inimene ning pean oluliseks kaua kestvaid suhteid. Suur osa minu sõpradest on jäänud minu ellu juba lasteaiast ja esimestest kooliaastatest ning selle aja jooksul on meie omavahelised sidemed läinud aina tugevamaks. Sõprussuhted on kestma jäänud tänu aususele, läbipaistvusele ja vastastikusele hoolivusele. Ühiselt oleme arusaamal, et sõpru tuleb hoida ning suhted vajavad pidevat tähelepanu ja panustamist, et need püsima jääksid.

Kuigi paljud minu sõbrad elavad Tallinnas ja meie igapäevaelud on kiired, leiame alati võimalusi ühiselt aega veeta. Aastate jooksul on kujunenud välja mitu traditsiooni, mis on saanud meie sõpruskonna oluliseks osaks. Näiteks veedame igal aastal koos aastavahetust ning jaanipäeva ajal reisime alati mõnda uude sihtkohta, olgu selleks saared või mõni paik mandril. Nendel ühistel reisidel teeme erinevaid ekskursioone, aktiivseid tegevusi ning loome ühiseid mälestusi. Need traditsioonid on saatnud meid aastaid ning neist on saanud oluline osa meie sõprusest ja koosolemisest.

Mustrit luues lähtusin märksõnadest: hoolivus, hoitud tunne, koosolemise rõõm, rahulolu, mitmekülgsus, elavus ja lõbu (vt foto 23). Nende märksõnade põhjal kujundasin mustri, mis väljendab sõprussuhete mitmekülgsust. Erksate värvidega andsin edasi elavust, rõõmu ja lõbu, mis iseloomustavad meie ühiselt veedetud aega. Digitaalselt joonistatud silmad sümboliseerivad rahulolu, soojust ja siirust. Muster peegeldab minu jaoks tugevaid sidemeid, ühiseid kogemusi ning tunnet, et olen hoitud ja ümbritsetud inimestest, kes on olnud minu kõrval läbi aastate.

Foto 23. „Mina sõprade seas“ mustri rapoor 60cm x 60cm.

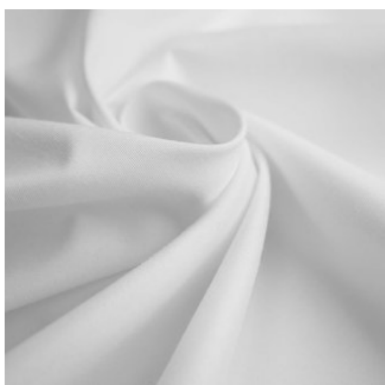
2.3 Materjali valik

Kangaste valikul lähtusin eelkõige sellest, et need toetaksid mustrite värvierksust ja detailsust ning võimaldaksid mustril säilitada oma omadused ka suurel pinnal. Kangad tellisin Läti ettevõttest Muze, mis spetsialiseerub digitrükiga kangaste tootmisele. Minu eesmärk oli leida kangad, mis tootsid mustrid võimalikult hästi esile ning looksid tervikliku lõpptulemuse.

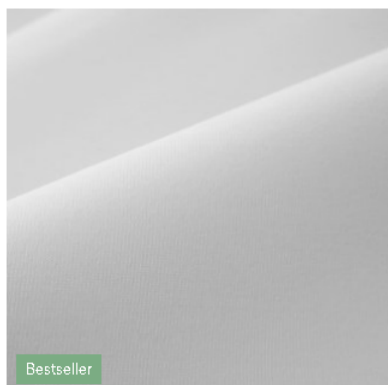
Materjalide valikul eelistasin eco- ja recycled märgisega kangaid, et olla keskkonnasõbralikum ja teha teadlikumaid materjalivalikuid. Lisaks esteetillistele omadustele pöörasin tähelepanu ka kangaste tehnilistele omadustele, uurisin enne lõpliku valiku tegemist erinevaid kanganäidiseid, jälgisin materjalide raskust ning nende sobivust

rõivaste teostamiseks. Minu jaoks oli oluline, et kangad oleksid hästi õmmeldavad ja viimistletavad, et saavutada võimalikult kvaliteetne lõpptulemus.

Samuti ei soovinud ma kasutada kogu kollektsioonis ainult ühte tüüpi kangast. Seetõttu valisin erinevate komplektide jaoks erineva eesmärgi ja omadustega kangad, et lisada kollektsioonile eriilmelisust ning arendada ka ennast töötama erinevate kangastega. Materjalide lõplikus valikus osutusid sobivateks Crepe, Poplin Eco ja Sport Lycra kangad. Crepe kanga valisin selle kerge ja lendleva omaduse tõttu, mis sobis eriti hästi seelikule ning mis aitas edasi anda kerguse ja vabaduse tunnet. Poplin Eco valisin tänu selle vormihoidvusele, vähesele kortsumisele ning kanga värvide erksusele. Kolmandaks materjaliks sai Sport Lycra, kuna selle veniv omadus võimaldab rõival paremini sobituda erinevate suurustega.

Poplin Eco 100gsm
65% Recycled PES, 35% PES

Sport Lycra 210gsm
82% PES, 18% EA

Crepe 100gsm
100% PES

Foto 24-26. Kanga tehnilised andmed. Muzefab, 2026.

2.4 Lõikelahendused

Lõikelahenduste loomisel lähtusin eelkõige sellest, et rõivad toetaksid loodud mustrite mõtet ning annaksid neile piisavalt pinda esile tulemiseks. Kuna kollektsiooni keskmes on mustrid, siis pidasin oluliseks vältida liiga väikseid või detailirohkeid lõikeid, mis võiksid mustri mõju vähendada. Lisaks lähtusin lõigete loomisel kantavusest ja mugavusest, soovides, et rõivad sobiksid erinevatele kehakujudele ja suurustele. Selleks kasutasin

seotavaid paelu ning ühe komplekti puhul venivat kangast, mis võimaldab rõivast paremini kohandada vastavalt kandjale. Kuna töö keskmes on identiteet ja mustrid, siis lõikesse tehtud rõivad võimaldavad loodud mustritel muutuda osaks eneseväljendusest ja igapäevastest kogemustest.

Lisaks tehnilisele poolele oli minu jaoks oluline, et ka lõiked toetaksid iga komplekti emotsionaalset sisu. Komplekti „Linn“ puhul soovisin luua rohkem keha katvat komplekti, kuna tumedamates toonides muster ning selle taga olevad kogemused väljendavad minu jaoks raskust, pinget ja ebakindlust, mida annab suurem pind paremini edasi (vt fotot 28 ja joonist 1). Komplekti „Loodus“ lõikelahenduse loomisel soovisin edasi anda kergust, pehmust ja puhtust, sellest tulenevalt kujunes lihtsalõikeline ja õhuline kleit (vt fotot 29 ja joonist 2). „Kodu“ komplekti puhul lähtusin soovist anda edasi, voolavust, ilu ja mugavust, mistõttu kujunes lõige lendlevaks ning liikuvaks (vt fotot 30 ja joonist 3). Komplektil „Mina võõraste seas“ otsustasin teadlikult paljastavama lõike kasuks. Muster annab edasi soovi paista teistele julgemana, selline lõige väljendab justkui nähtavat enesekindlust, kuid ei varja tugevalt tegelikke tundeid (vt fotot 31 ja joonist 4). „Mina sõprade seas“ komplektil eelistasin taas rohkem keha katvat lahendust, kuid teisel põhjusel– see väljendab minu jaoks turvalisust, märkamist ja tunnet, et olen hoitud (vt fotot 32 ja joonist 5).

Tulevikuperspektiivina näen võimalust, luua komplekte, mis on veelgi multifunktsionaalsemad ja praktilisemad. Seotavad paelad, võiksid anda rohkem kasutusvõimalusi ning sedasi pikeneks ka rõiva eluiga. Samuti sooviksin tulevikus lisaks lõigetele luua ka mustreid veelgi mitmekesisemate kogemuste, keskkondade ja isiklike lugude põhjal.

3. MINUS(ENESES) MOEKOLLEKTSIOON

Käesolevas peatükis annan ülevaate valminud kollektsiooni tehnilistest joonistest ning studios pildistatud lõpptulemustest.

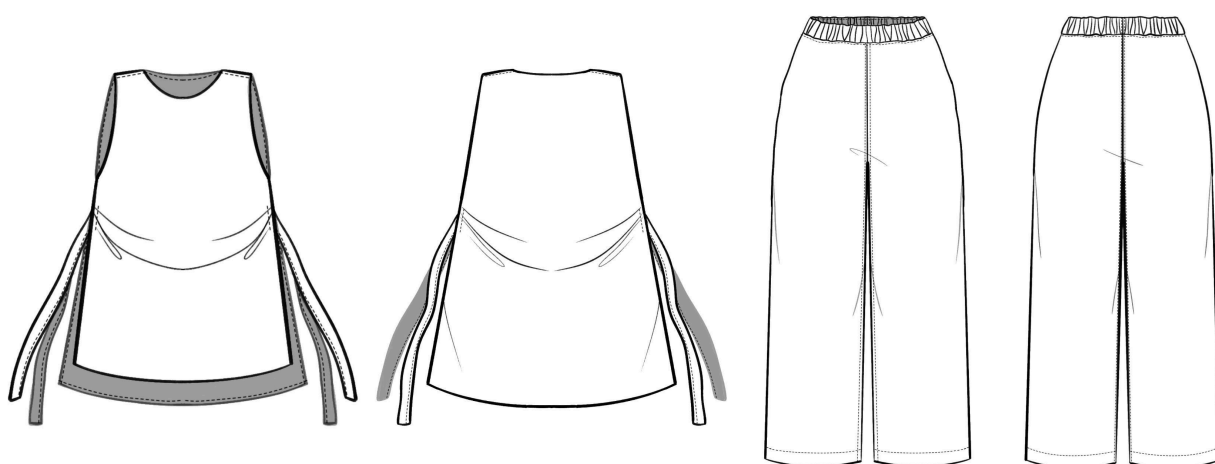

Fotod 27. Komplekt „Linn“. Fotod: Xenia Kvitko, 2026.

3.1 Komplekt „Linn“

Fotod 28. Komplekt „Linn“. Fotod: Xenia Kvitko, 2026.

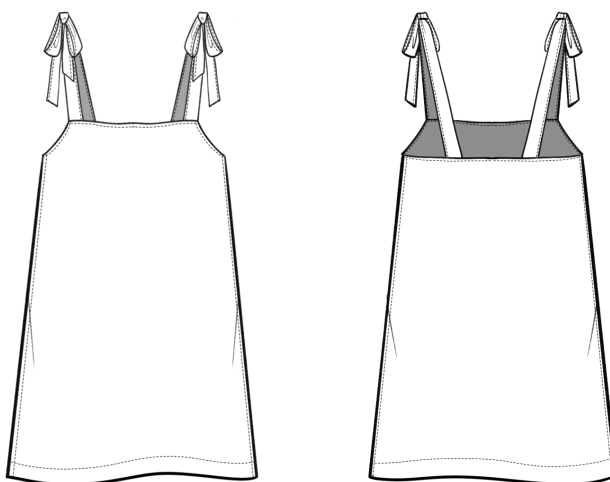

Joonis 1. Tehniline joonis.

3.2 Komplekt „Loodus“

Fotod 29. Komplekt „Loodus“. Fotod: Xenia Kvitko, 2026.

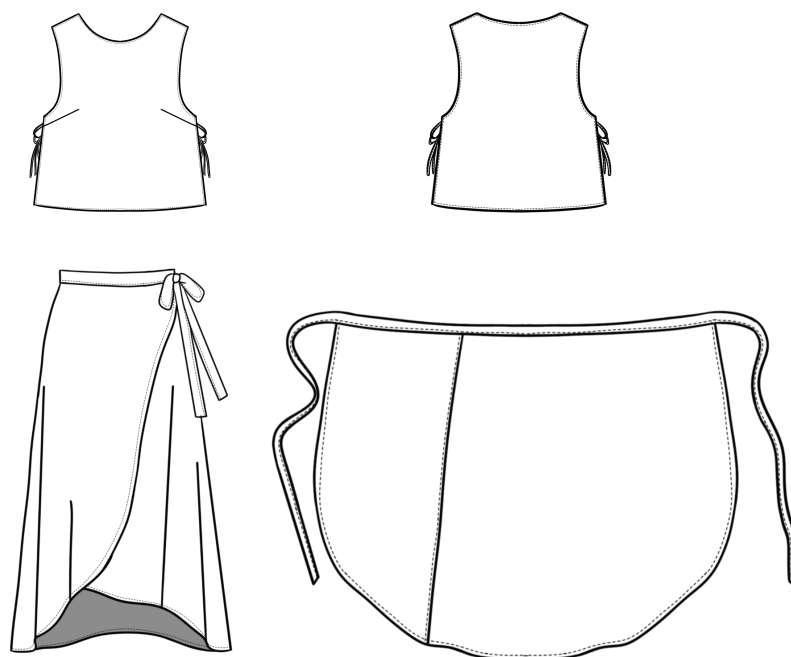

Joonis 2. Tehniline joonis.

3.3 Komplekt „Kodu“

Fotod 30. Komplekt „Loodus“. Fotod: Xenia Kvitko, 2026.

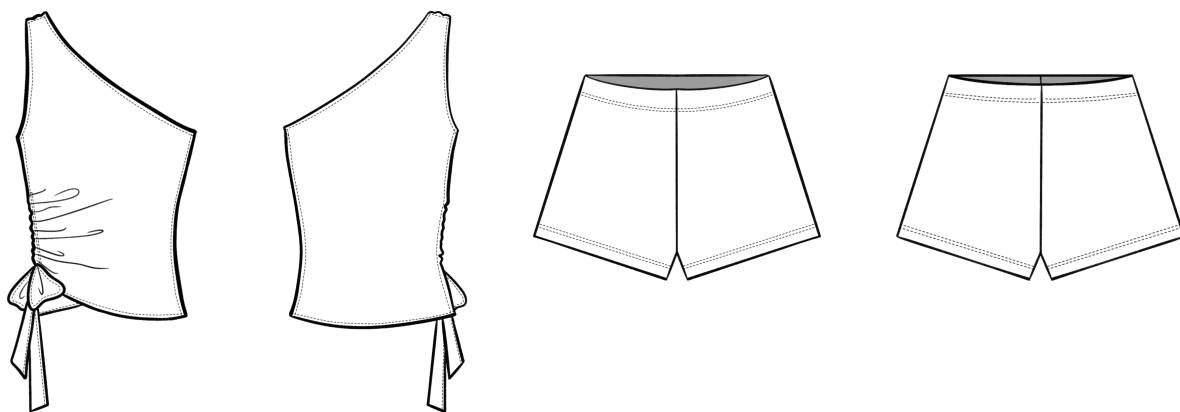

Joonis 3. Tehniline joonis.

3.3 Komplekt „Mina võõraste seas“

Fotod 31. Komplekt „Mina võõraste seas“. Fotod: Xenia Kvitko, 2026.

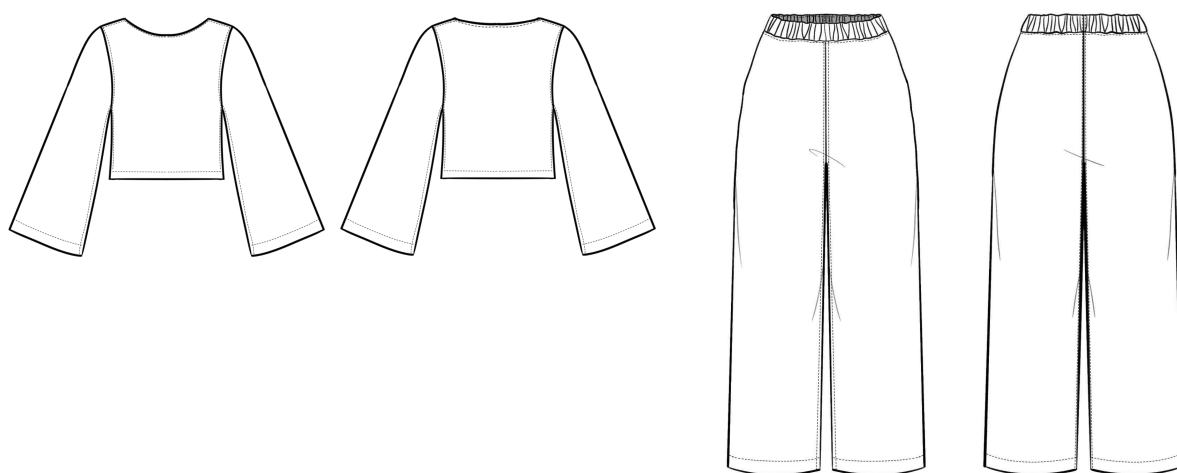

Joonis 4. Tehniline joonis.

3.4 Komplekt „Mina sõprade seas“

Fotod 32. Komplekt „Mina sõprade seas“. Foto: Xenia Kvitko, 2026.

Joonis 5. Tehniline joonis.

KOKKUVÕTE

Lõputöö käsitleb mustrit kui autori identiteedi väljendusvahendit moekollektsioonis ning eesmärgiks oli uurida, kuidas isiklikud kogemused, emotsioonid, mälestused ja erinevad keskkonnad mõjutavad mustrite loomist.

Töö teoreetilises osas käsitlen Eesti disainereid, kelle loomingus mängivad mustrid olulist rolli. Intervjuude kaudu avan erinevaid lähenemisi mustriloomele ning uurin, millisel määral mõjutavad identiteet, kogemused, emotsioonid ja keskkond loodavaid mustreid. Intervjueeritavateks olid Annika Kiidron, Karl-Artur Korsar, Mai Loog, Heleri Alexandra Sits-Tamme ning Triinu Traumann.

Praktilises osas annan ülevaate moekollektsiooni „MINUS(ENESES)” loomise protsessist, alustades varasematest kokkupuudetest mustriloomega ning liikudes edasi mustrite loomise, materjalivalikute ja lõikelahendusteni. Kollektsiooni loomisel lähtusin isiklikest kogemustest, tunnetest ning enda jaoks olulistest asukohtadest. Loodud mustrid puudutavad erinevaid teemasi, sealhulgas kodu, loodust, sõprussuhteid, linnakeskkonda ning erinevaid emotsionaalseid kogemusi, mis on oluline osa minu identiteedist.

Tulemuseks valmis viieosaline moekollektsioon, mille keskmes on mustrid ning nende kaudu edasi antavad isiklikud kogemused ja identiteedi erinevad kihid. Rõivastele on iseloomulikud erksad värvitoonid, suuremustrilised pinnad ning korduvate elementide kasutamine läbi kogu kollektsiooni, luues komplektide vahel terviku. Kollektsiooni eesmärgiks on juhtida tähelepanu identiteedi mitmekihilisusele ning nendele osadele inimesest, mida sageli teiste eest varjatakse. Lõikelahenduste loomisel on lähtutud kandmismugavusest ja kohandatavusest, mistõttu sobivad rõivad erinevate kehakujude ja suurustega inimestele. Kasutusmugavust annavad seotavad paelad ning osati ka venivate materjalide kasutamine. Kollektsioon sobib kandmiseks eelkõige soojemal aastaajal ning keskkondades, kus rõival on võimalus mõjule pääseda. Silmapaistvad mustrid ja erksad värvid loovad tugeva terviku ning sobivad kandjale, kes soovib väljendada isikupära, enesekindlust.

SUMMARY

This thesis explores pattern design as a tool for expressing the author's identity within a fashion collection. The work focuses on how personal experiences, emotions, memories, and surrounding environments can influence pattern creation and become part of visual storytelling through textiles. Identity is approached as something dynamic and continuously changing, shaped by personal experiences, relationships, surroundings and emotional connections developed throughout life.

The motivation for this topic emerged from the author's growing interest in digital design, textile patterns, and visual storytelling during studies at Pallas University of Applied Sciences. Through working with pattern design and digital tools, it became part of creative practice and visual expression. The thesis examines patterns as carriers of emotions, memories, and personal narratives.

The theoretical section examines Estonian designers whose creative work strongly incorporates pattern design. Data for the research was collected through interviews with five designers: Annika Kiidron, Karl-Artur Korsar, Mai Loog, Heleri Alexandra Sits-Tamme and Triinu Traumann. The interviews focused on pattern creation processes, sources of inspiration, emotional connections to design, and the role of personal identity within their work. The thesis demonstrates that pattern design can serve as a way of interpreting personal experiences, expressing identity, and creating emotional connections through fashion.

The practical section presents the development process of the fashion collection „WITHIN(MYSELF)“, beginning with previous experiences in pattern creation and clothing through concept development, material choices and garment construction. Several patterns within the collection were developed through location-based methods, translating emotions and experiences connected to specific environments into visual forms. Themes explored in the collection include urban environments, nature, home, social relationships, and personal behavioural patterns. Hand-drawn elements, digital editing processes, color,

and large-scale repeat patterns were used to communicate emotional experiences and different layers of identity.

The outcome of the thesis is a five-look fashion collection. The garments feature bold colours, large scale surfaces, recurring elements, and adaptable construction details designed to fit different body types and increase wearability. Adjustable ties and flexible material, support comfort and versatility while allowing patterns to remain visually dominant. The thesis demonstrates that pattern design can become a way of interpreting personal experiences, expressing identity, and creating emotional connections through fashion.

KASUTATUD KIRJANDUS

Veebilehed

Eesti Discgolfi Liit. Mis on discgolf. [WWW]

<https://discgolfliit.ee/mis-on-discgolf/> (20.04.2026)

Eesti Keele Instituut. Sõnaveeb: Muster. [WWW]

<https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/muster/1/est> (11.05.2026)

Eesti Keele Instituut. Sõnaveeb: Rapoor. [WWW]

<https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/eki/rapoor/1/est> (11.05.2026)

Kiidron, A. Kleit pereliikmete kätega.Instagram. [WWW]

<https://www.instagram.com/kiidronannika/> (29.04.2026)

Kõrgem Kunstikool Pallas. Koduleht. [WWW]

<https://pallasart.ee/moeloojate-triinu-pungitsa-ja-annika-kiidroni-uhisnaitus-pallase-galeriis/#:~:text=Annika%20Kiidron%20on%20Eesti%20Tekstiilikunstnike,%2C%20Hongkongis%2C%20Hollandis%20ja%20Israelis.> (06.05.2026)

Muzefab. Koduleht. [WWW]

<https://muzefab.com/fabrics/> (24.05.2026)

Portail. Koduleht. [WWW]

<https://portail.ee/karl-korsari-10-aastat-kartmatut-tekstiilidisaini/#:~:text=Karl%2DArtur%20Korsar%20on%20Eesti,%2C%20Melbourne'is%20ja%20Sydney>. (12.05.2026)

Spoonflower. Koduleht. [WWW]

<https://www.spoonflower.com/> (15.04.2026)

Triinutraumann Brand. Koduleht. [WWW]

<https://www.triinutraumann.com/> (20.05.2026)

Intervjuud

Annika Kiidron. Kirjalik intervjuu. Tartu (29.04.2026)

Karl-Artur Korsar. Kirjalik intervjuu. Tartu (12.05.2026)

Mai Loog. Kirjalik intervjuu. Tartu (20.05.2026)

Heleri Alexandra Sits-Tamme. Kirjalik intervjuu. Tartu (19.05.2026)

Triinu Traumann. Kirjalik intervjuu. Tartu (20.05.2026)

LISAD

Lisa 1 - intervjuu Annika Kiidroniga

1. Miks olete valinud oma loomingus kasutada mustreid ja kuidas olete leidnud oma tee selleni?

Olen hästi visuaalne inimene ja minu jaoks on alati mustrid olnud midagi, mis teeb toote veelgi personaalsemaks.

Minu esimene käsitöö õpetaja oli minu vana-vanaema ja nagu vanasti ikka, oli ka tema selline, kes tikkis riidesse ja aksessuaaridele enda ja oma laste nimetähti, talle meeldis ka hoolimise ja armastuse märgiks kaitsesümbolite varrukaotstele ja kaelusesse lisada, et Kuri sisse ei pääseks. See teadmine, et väikeste salajaste kodeeritud mustridetailide näol oled sa justkui valvatud, oli alati väga soe. Ma läksingi tekstiiliosakonda katsetele just selle sooviga “Luu enda isikliku mustriga kangaid” ja seda sama ideed kandsin ma ka Eesti Kunstiakadeemia magistritöös.

2. Kuidas peegeldavad loodud mustrid Teie isiklikku identiteeti või kogemusi?

Minu looming on tihti sotsiaalkriitiline ja tuleb läbi väga tugeva isikliku sünteesi. Ma ei loo midagi siia planeedile lihtsalt selleks, et “teha” või “ära elada”. Loon vaid siis, kui see ennast minu jaoks eetilisel on nii õigustatud, et selle vajadus ja kasu on suurem, kui jälg, mis teos endast planeedile jätab. Minu loodud mustrid on tihti tumedamaid teemasid või isiklike lugusid jutustavad nn ebatraditsioonilised, sellised mis ei saa minu sisse jääda. Nt kleit, mida kandsin oma esimesel rahvusvahelisel moeshowl Kiievis, seda “kaunistas” graafiline visuaal rinnavähist, austusavaldusena minu vana-vanaemale, kes mind peale antud diagnoosi saamist, kolmesena õmblusmasina taha tõstis, et enne lahkumist oma käsitööoskused edasi pärandada. Naiste tahe ja jõud on võimas!

3. Kuidas algab Teie jaoks mustri loomise protsess- kas ideest, emotsioonist, visuaalsest kujundist või millestki muust?

Mind alati kõnetab visuaal, -mingisugune seletamatu harmoonia, detailist õhkuv narratiiv, mis tekitab minus tugeva emotsiooni, paneb peas filmi jooksmas ja nõuab jutustamist.

4. Kuidas otsustate mustreid tehes, milliseid värve, rütme ja elemente kasutada ning miks?

See on sisetunne. Ma olen hästi uudishimulik. Mind huvitab maailm ja kuidas see toimib. Protsessid. Ajalugu. See kõik tuleb oma infoga. Sellele järgneb isiklik ja sügav analüüs. Siinkohal ma ei jälgi trende, eeskujusid ega nn norme. Ilmselt kogemus, õpingud erinevates riikides (Iisrael, Holland, Norra, Soome, Hongkong, Taani jne) on koolitanud minu sisse mingisugused tajud, mis ehk muudavad mu käekirja selliseks nagu ta on ja annavad julguse rääkida teemadel, mis mulle olulised.

5. Kas on mõni Teie loodud muster, mis tundub Teile eriti isiklik või esindab Teid kõige paremini? Miks?

Üks kleit, millel on minu joonistatud pereliikmete käed: ema, isa, kaaslased ja nende lapsed. Seda kandes tunnen end alati hoituna ja olen tähele pannud, et kipun seda selga panema sündmustele, mis minu jaoks emotsionaalselt väljakutsuvad nt nagu baka töö kaitsmine seda oli..

Lisa 2 - intervjuu Karl-Artur Korsariga

1. Miks olete valinud oma loomingus kasutada mustreid ja kuidas olete leidnud oma tee selleni?

Minu jaoks on mustridisain visuaalse rütmi loomine. See on ristumiskoht, kus kohtuvad matemaatika, kunst ja lugude jutustamine. Mul on töötanud terve pere tekstiilidega ja mustrite valmistamine oli justkui loomulik jätk minu enda elus.

2. Kuidas peegeldavad loodud mustrid Teie isiklikku identiteeti või kogemusi?

Eks on ainult võimalik luua enda kogemusest, nii et minu mustrid on kindlasti peegeldus minust endast. See ka alati oleneb, mis otstarbel muster on valmistatud, kas sellel on kommertsväärtus või kunstiline väärtus. Kui ma valmistan miskit kliendile, siis see peaks

peegeldama meie mõlema visiooni, kui see on minu enda kustri projekt, siis peaks see tulema minust endast.

3. Kuidas algab Teie jaoks mustri loomise protsess- kas ideest, emotsioonist, visuaalsest kujundist või millestki muust?

Ma usun, et tänapäevaste digitaalsete vahenditega on igast asjast võimalik muster teha. Olen loonud mustreid kuivanud värviplekkidest klassil, aga ka saanud inspiratsiooni mosaiik seinast punk baaris. Ma alati soovitan enda õpilastel mõelda ka kastist välja, näiteks teha muster kõikidest asjadest mis asuvad vannitoas, muster äravoolutorudest või muster, mis sümboliseeriks enda lemmikut muusikut. Kui idee on paigas, siis tuleb üritada see lihtsalt kuidagi mustriks kokku panna.

4. Kuidas otsustate mustreid tehes, milliseid värve, rütme ja elemente kasutada ning miks?

Kõik algab tootest, millele muster lõpuks läheb. Mõtlen, kui palju on näiteks rõivaesemel ruumi mustri jaoks. Mõtlen ka hooaja peal, millal toodet müüakse. Kui need paigas saab mõelda värvile ja kujundi suurusele.

5. Kas on mõni Teie loodud muster, mis tundub Teile eriti isiklik või esindab Teid kõige paremini? Miks?

Ma ei hoia vanematest mustritest kümne küünega kinni. Iga hooaeg on uus lemmik. On tore näha, et aastatega on suur areng toimunud nii tehnilistes oskustes, kui ka kunstilises väljenduses.

Lisa 3 - intervjuu Mai Loogiga

1. Miks olete valinud oma loomingus kasutada mustreid ja kuidas olete leidnud oma tee selleni?

Brändi juhi Moi Vatsariga (minu tütar) leidsime juba brändi algusaegadel, et tuleks pakkuda omi, Eestist pärit mustreid, mis kõnetavad meid endid ja Eesti naisi laiemalt. Vähestel mujalt tulnud mustritel on olnud selline tundeid puudutav, rõõmsaks tegev emotsioon kohe esimesel vaatamisel.

Joonistasin kasse (mul oli endal siis 2 kassi) ja kaunistasin neid Eesti tikandimustriga. Kassid ja eestipärased lilltikandid, mida joonistasin, trükkisime ja tikkisime küll kleitidele eraldiseisvate motiividena.

2020te alguses läksin Karl Korsari mustritegemise kursustele. See oli väga hea samm, seejärel oskasin teha juba sujuva üleminekuga kangamustreid. Olen seejärel sättinud mustrisse ka teiste kunstnike poolt akvarellis nt tehtud detaile (lilled, seened)

2. Kuidas peegeldavad loodud mustrid Teie isiklikku identiteeti või kogemusi?

Minu esimeste mustrite hulgas olid väga isiklikud: minu kadunud ema heegeldatud linikutest inspireeritud KAASAVARA ning MAIKELLUKESTE muster. Käisin vanema õe juures ja laenasin talt ema linikuid lisaks, pildistasin need, digitaliseerisin, muutsin värve, paigutasin mustriks. Mu vanemal õel on see kleit, mul endal on ka, selle mustriga kleit on käinud presidendi vastuvõtul Roosiaias, isegi 2 kleiti oli seal korraga! See heegellinikute muster on kõnetanud ka teisi naisi, mitte ainult mind ja mu õde.

Maikellukesed on mu lemmiklilled, olen ju maikuus sündinud Mai. Maikellukeste mustreid olen teinud vist juba 6, kõik on läbi müüdud, see lill kõnetab paljusid eestlannasid ja üldse põhjamaalasi.

3. Kuidas algab Teie jaoks mustri loomise protsess- kas ideest, emotsioonist, visuaalsest kujundist või millestki muust?

Need mustrid on alguse saanud pigem ideest, millega on kaasnenud emotsioonid ja siis seejärel on visuaalsed kujundid läbinud erinevaid katsetusi töötlusi, arengut, muutusi. Visuaalsete kujunditena olen kasutanud palju enda tehtud fotosid loodusest vms.

Kõige uuemad mustrid, mida tööime Tallinna Moenädalatele, on seenemustrid ja Eesti-teemalised paneelid. Seenemuster oli mu tütre idee, taas midagi uut meie brändi

identideedi raames. Eestimaine, põhjamine, meid kõiki puudutav: Eesti naise *suurim saladus* on tema seenekoht (huumori võtmes). Seenemustrite teostuse jaoks mõtlesin oma seenekohti ja seenelkäike läbi, vaatasin oma fotosid Lõuna-Eesti metsadest. See oli lõbus tegemine, aga aega oleks võinud sel kevadtalvel selleks rohkem olla.

4. Kuidas otsustate mustreid tehes, milliseid värve, rütme ja elemente kasutada ning miks?

Elemendid tulenevad kõigepealt ideest ja seejärel ka kogemusest. Oleme juba 13. aastat Donna Nordica brändi kleite teinud ja müünud. On tekkinud veidi arusaamist, millised mustrid meie naisi kõnetavad ning mis jätavad külmaks. Oma mustriga kanga tegemine kleidiks on pikk ja kallis protsess, niisama katsetada erinevaid uitmõtteid polegi majanduslikult võimalik.

Mustrite tegemise-paigutamise ajal katsetan eri värve ja rütme, küsin tagasisidet juurdelõikajalt, tütrelt, õdedelt, sõbrannadelt, klientidelt, tütar küsib oma sõbrannadelt ka. Kui ikka värvid ja vormid elementidel kedagi ei kõneta, või paigutus tundub imelik, tuleb uuesti proovida.

5. Kas on mõni Teie loodud muster, mis tundub Teile eriti isiklik või esindab Teid kõige paremini? Miks?

Armas on mulle üks mu esimesi mustreid SUVEPÄEV, kus on Muhu lilltikandist inspireeritud Eesti lilled ja maasikad suurte ja värvilistena väga ekspressiivselt tihedasse suurde mustrisse seatud. Seal on maasikad ja õied, mis mind alati rõõmustanud on, on värve ja kirge. Ka neist on meil 2-3 varianti läbi müüdud, sama kehtib LIHULA lilltikandi mustri kohta. Seal joonistasin käsitsi detaile, et oleks nagu tikandid, siis paigutasin jne. Kogu see pikk töö tegi mustri armsaks. See muster (2 varianti) on läbi müüdud, teen praegu kolmandat varianti.

Lisa 4 - intervjuu Heleri Alexandra Sits-Tammega

1. Miks olete valinud oma loomingus kasutada mustreid ja kuidas olete leidnud oma tee selleni?

Minu tee mustrite loomiseni ei olnud teadlik otsus, vaid pigem loomulik kujunemine läbi elu ja töö. Olen teinud valikuid, mis on mind samm-sammult selleni toonud, et mustrid on saanud üheks minu väljendusvahendiks. Läbi nende olen avastanud ka iseennast, sest mustrid on teatud mõttes viis mõtestada maailma ja oma kohta selles. Need on justkui omaette keel, mille kaudu saab edasi anda emotsioone, kogemusi ja lugusid.

2. Kuidas peegeldavad loodud mustrid Teie isiklikku identiteeti või kogemusi?

Kõik, mida ma loon, kannab mingil määral osa minust. Looming on segu minu kogemustest, mälestustest, emotsioonidest ja maailmatunnetusest. Samas ma ei jää oma loomingusse kinni. Nagu inimene muutub ja areneb ajas, muutuvad ka varem loodud mustrid ajas vähem isiklikeks ja hakkavad hoopis oma elu elama. Looming ei ole staatiline, vaid see muutub ja areneb ajas koos minuga.

3. Kuidas algab Teie jaoks mustri loomise protsess- kas ideest, emotsioonist, visuaalsest kujundist või millestki muust?

Mustri loomise protsess sõltub alati eesmärgist ja kontekstist. Universaalset retsepti mul pole, kuid fakt on, et alustan alati tühjalt lehelt. Vahel on inspiratsiooni anda mõni pilt, meeolelu või moodboard. Eriti siis, kui protsess hõlmab kliendi või partneritega läbirääkimist. Isiklike projektide puhul on lähtekoht sageli emotsionaalne ja lugu hakkab loomise käigus ise avanema ja arenema.

Kommertslikes projektides on protsess analüütilisem, sest tuleb arvestada sihtgrupi, funktsiooni ja tervikpildiga. Minu loomingus on VÄGA SUUR roll intuitsioonil.

4. Kuidas otsustate mustreid tehes, milliseid värve, rütme ja elemente kasutada ning miks?

Toimin intuitiivselt, kuid palju sõltub sellest, kellele, kuhu ja mis eesmärgil ma mustrit loon. Kas tegemist on isikliku või kommertsliku projektiga? Kas sihtgrupp on laps või täiskasvanu? Milline on ruum, ese või inimene, kelle jaoks ma loon?

Tihti sünnivad otsused analüüsi tulemusel, kuid aasatepikkune kogemus on mind õpetanud usaldama oma vaistu. Praktikas juhib üks otsus sageli järgmist ning protsess areneb loomulikult edasi. Olen mustritega töötanud nii kaua, et tunnetan üsna kiirelt, milline värv, rütm või vorm omavahel töötab. Värvid on minu jaoks väga olulised, sest usun, et need mõjutavad inimest psühholoogiliselt. Minu eesmärk on teda võimestada, tõeses tema enesetunnet ja meeleolu.

Mulle meeldivad voolavad rütmid ning orgaaniline liikumine. Rapoor ei tohiks muutuda liiga etteaimatavaks ega silmatorkavalt mehaaniliseks. Rootsi disainer Elizabeth Brenner Remberg on öelnud: *"Textile is life"*. Ma kannaks sama mõtte edasi spetsiifiliselt mustritesse. Kui muster on liiga mehaaniline, siis mis elu see selline üldse on?

5. Kas on mõni Teie loodud muster, mis tundub Teile eriti isiklik või esindab Teid kõige paremini? Miks?

Kõige südamelähedasemaks pean ilmseõt oma magistritöö kollektsiooni "Personal Identity". Täpsemalt vaipa "Charles". Selles töös tõin nähtavale sügavamad, inimese sisse peidetud kihid ja mustrid, mis kujundavad meie identiteeti, kuid ei pruugi alati esmapilgul nähtavad olla.

See töö esindab mind hästi, sest selles on olemas mulle endale omased vastuolud: tugevus ja haprus, kord ja kaos, julgus ja tundlikkus. Visuaalselt on see massiivne, kontrastne ja värvikas ning leian, et need märksõnad iseloomustavad minu loomingut ka laiemalt. Värvid ja kihilisus on minu jaoks olulised, sest usun, et elu ise pole (ega tohiks olla) kunagi ühetooniline. Elu ja inimesed on väga kihilised ja sisemiselt värvikad.

Lisa 5 - intervjuu Triinu Traumanniga

1. Miks olete valinud oma loomingus kasutada mustreid ja kuidas olete leidnud oma tee selleni?

Minu teed on suuresti mõjutanud minu päritolu ja elukoht- Muhu saar. Olles siin ja tehes käsitööd on mustrite loomine paratamatu ja mustrid on pärandi väga suur osa ning see mind ka oma mustreid looma inspireerib.

2. Kuidas peegeldavad loodud mustrid Teie isiklikku identiteeti või kogemusi?

Ma arvan, et minu loodud mustrid peegeldavad minu päritolu väga selgelt- Muhu saar. Läbi kogemuste õpin paremini looma või oma loodud mustreid paremaks muutma. Kogemused on väga suured õpetajad ning kui mõni muster on püsima jäänud läbi pärandi ma mõtlen, siis järelikult on see kogemuslikult ka väärt olnud. Pärandmustrid on oma mõju juba tõestanud ning meie saare loojate identiteedis väga tugevalt sees.

3. Kuidas algab Teie jaoks mustri loomise protsess- kas ideest, emotsioonist, visuaalsest kujundist või millestki muust?

Kuidas kunagi. Enamasti loon siiski vajaduspõhiselt. Kui tuleb vajadus uue mustri järele, vaja luua mõni konkreetne toode. Eks emotsioon ka ajab looma aga pigem siis elemente, millest hiljem mustreid kokku kombineerin. Inspiratsiooniks võib olla kangatükk, mida dekoreerida tahaks või mõni toode vaja sellest luua. Tihti näen mõnda mustri motiivi või elementi või mõnda unustustehõlma vajunu eset või tehnikat- sellised asjad ka väga inspireerivad. Mulle meeldib inspireeruda asjadest, mustritest, mis on kuhugi aja unustustehõlma vajunud või peidus olnud. Luua midagi uut ja värsket mingist vanast asjast innustust saades.

4. Kuidas otsustate mustreid tehes, milliseid värve, rütme ja elemente kasutada ning miks?

Institiivselt otsin uusi värvikombinatsioone, mis kõnetavad või võtan siis aluseks tuntud ja turvalised Muhu toonid ja kasutan neid uue mustris uues võtmes. Otsin uue ja vana puutepunkte, proovin neid tänapäevasesse vajadusvormidesse paigutada.

5. Kas on mõni Teie loodud muster, mis tundub Teile eriti isiklik või esindab Teid kõige paremini? Miks?

Praegu on minu enda käsitsi tikandite digiversioonid väga iseloomulikud minu kangamustritele, samas kes on minu mustreid rõivastena näinud, siis need alati on

äratuntavalt erinevad. Suured julged mustrid ja värvid on mulle iseloomulikud ning need on täna ka vaatajatele silma jäänud.